

Số: 77 /TB -VC2-V2

Đà Nẵng, ngày 17 tháng 9 năm 2019

THÔNG BÁO RÚT KINH NGHIỆM
Vụ án dân sự "Tranh chấp chia di sản thừa kế..."

Thông qua công tác kiểm sát xét xử phúc thẩm các vụ án dân sự, Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng thông báo rút kinh nghiệm vụ án "*Tranh chấp chia di sản thừa kế và hủy giấy chứng nhận quyền sử dụng đất*" bị Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng hủy toàn bộ bản án dân sự sơ thẩm để xét xử lại.

1. Nội dung vụ án

Nguyên đơn bà Nguyễn Thị Phước trình bày:

Cha, mẹ bà là cụ Nguyễn Phú Chính (chết năm 1956) và cụ Võ Thị Trinh (chết năm 2012). Sau khi cha bà chết, mẹ bà sinh em gái là bà Nguyễn Thị Huê (cùng mẹ khác cha).

Bà Phước yêu cầu chia di sản thừa kế thửa đất số 01, tờ bản đồ số 6, diện tích khoảng 6.000m², tại xã Trà Bình, huyện Trà Bồng, tỉnh Quảng Ngãi là của mẹ bà được bác ruột là cụ Võ Kiên lưu hạ lại.

Năm 1962, mẹ Bà về ở với cụ Võ Kiên trên mảnh đất này. Năm 1965, cụ Võ Kiên chết, mẹ Bà tiếp tục quản lý, sử dụng và đã xây dựng nhà ở cấp 4 trên đất.

Ngày 13/12/1999, mẹ Bà được Nhà nước cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất với diện tích 5.820m², thửa đất số 01, tờ bản đồ số 6, xã Trà Bình, huyện Trà Bồng, tỉnh Quảng Ngãi.

Năm 2012, mẹ Bà chết, Bà yêu cầu chia đôi diện tích đất này cho Bà và bà Huê mỗi người nhận một nửa. Đối với tài sản trên đất là căn nhà cấp 4 và cây trồng, Bà yêu cầu nhận nhà và thanh toán lại giá trị cho bà Huê.

Bị đơn bà Nguyễn Thị Huê trình bày: Nguồn gốc thửa đất nêu trên là đất của gia tộc họ Võ để lại. Theo trích lục của Sở địa chính tỉnh Quảng Ngãi, thửa đất được Chính phủ Đại Nam Trung kỳ cấp cho cố ngoại của Bà là cụ Phan Thị Dưa, (cố Dưa có 2 người con là cụ Võ Kiên và cụ Võ Phong. Vợ con của cụ Kiên đều chết trước năm 1960. Cụ Võ Phong có 3 người con gồm: cụ Võ Lương khi tham gia cách mạng đổi tên thành Vũ Huỳnh Lương, cụ Võ Thị Hương và cụ Võ

Thị Trinh là mẹ bà Huê). Mảnh đất trên được cụ Võ Kiên quản lý, sử dụng cho đến năm 1965.

Năm 1995, cụ Vũ Huỳnh Lương, cụ Võ Thị Hương và cụ Võ Thị Trinh (là 3 chị em) bàn bạc thống nhất giao cho bà Phước (con cụ Trinh) quản lý, sử dụng mảnh đất để lo thờ cúng, nhưng bà Phước không đồng ý nên cả ba người thống nhất giao mảnh vườn cho bà Huê.

Ngày 13/12/1999, mẹ bà là Võ Thị Trinh được Ủy ban nhân dân huyện Trà Bồng cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất với diện tích 5.820m², thửa đất số 01, tờ bản đồ số 6, xã Trà Bình, huyện Trà Bồng, tỉnh Quảng Ngãi. Nay bà yêu cầu hủy giấy chứng nhận quyền sử dụng đất này.

2. Quá trình giải quyết của Tòa án:

Tại Bản án dân sự sơ thẩm số 26/2018/DS-ST ngày 10/10/2018, Tòa án nhân dân tỉnh Quảng Ngãi quyết định:

“...Chấp nhận yêu cầu khởi kiện của bà Nguyễn Thị Phước về chia di sản thừa kế; không chấp nhận yêu cầu của bị đơn và người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan về việc hủy Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất cấp cho hộ bà Võ Thị Trinh...”

Bị đơn và người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan kháng cáo toàn bộ bản án sơ thẩm.

Tại Bản án dân sự phúc thẩm số 81/2019/DS-PT ngày 09/7/2019, Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng đã hủy toàn bộ Bản án dân sự sơ thẩm nêu trên để giải quyết lại.

3. Những vấn đề cần rút kinh nghiệm

Trong vụ án này các đương sự tranh chấp về người để lại di sản thừa kế. Nguyên đơn cho rằng, di sản là của cụ Võ Thị Trinh để lại. Bị đơn và người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan cho rằng, di sản là của cố Phan Thị Dưa để lại. Cố Dưa chết để lại cho 02 con là cố Võ Kiên và cố Võ Phong. Cố Võ Kiên và cố Võ Phong chết thì di sản để lại cho những người thuộc hàng thừa kế tiếp theo gồm: Cụ Lương, cụ Hương và cụ Trinh. Đồng thời, bị đơn và người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan yêu cầu hủy Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất đã cấp cho cụ Võ Thị Trinh.

3.1. Về việc đánh giá chứng cứ: Tòa án cấp sơ thẩm cho rằng, di sản tranh chấp là của cụ Võ Thị Trinh để lại, từ đó xác định bà Phước, bà Huê là người được hưởng di sản thừa kế là chưa đủ cơ sở vững chắc, bởi những căn cứ sau đây:

- Bà Nguyễn Thị Phước cung cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất của

cụ Võ Thị Trinh được cấp năm 1999. Bà Phước cho rằng, nhà đất là của cố Kiên cho cụ Võ Thị Trinh vì cụ Trinh ở với cố Kiên. Sau khi cố Kiên chết, cụ Võ Thị Trinh tiếp tục quản lý và sử dụng nhà đất. Tuy nhiên, bà Phước cũng thừa nhận không có Giấy tờ chứng minh nguồn gốc tài sản đó là của cố Kiên và không có giấy tờ cố Kiên tặng cho cụ Trinh.

Tại hồ sơ xin đăng ký quyền sử dụng đất ngày 28/9/1999 của cụ Võ Thị Trinh thể hiện, diện tích đất 5.820m² thuộc thửa số 1, tờ bản đồ số 6 là đất thổ cư có nguồn gốc “Ông bà lưu hạ”.

Tại Biên bản họp gia đình ngày 07/4/2008, có 03 người gồm: Cụ Trinh, cụ Lương và cụ Hương đều thống nhất di sản để làm nơi thờ cúng là tài sản của cha mẹ để lại.

Tại Đơn đề nghị ngày 02/3/2008, cụ Võ Thị Trinh thừa nhận, cụ Trinh là người đứng tên trên Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và nhất trí để 02 em là Võ Hương và Võ Lương (Vũ Huỳnh Lương) cùng đứng tên diện tích đất trên .

- Phía bị đơn và người có quyền lợi liên quan cung cấp chứng cứ là Bản Trích lục Đại Nam Trung Kỳ Chánh Phủ (tỉnh Quảng Ngãi – Sở địa chánh) cấp cho cố Phan Thị Dưa diện tích đất là 01 mẫu, 01 sào, 02 thước vào năm 1939. Vì vậy, có căn cứ xác định di sản nêu trên là của cố Phan Thị Dưa để lại. Khi cố Dưa chết để lại cho 02 con là cố Kiên và cố Phong (cố Kiên không có con). Nay cố Kiên và cố Phong đã chết, di sản thuộc hàng thừa kế tiếp theo đó là cụ Võ Lương (Vũ Huỳnh Lương), cụ Võ Hương, cụ Võ Thị Trinh. Cụ Hương và cụ Trinh đã chết, các con được hưởng phần di sản của 02 Cụ. Khi chia di sản thừa kế, phải tính công sức quản lý, tôn tạo di sản của cụ Võ Thị Trinh và người quản lý sau này. Bản án dân sự sơ thẩm không chấp nhận chứng cứ là Bản Trích Lục Đại Nam Trung Kỳ Chánh Phủ (tỉnh Quảng Ngãi - Sở địa chánh) cấp cho cố Phan Thị Dưa năm 1939 là thiếu sót.

3.2. Bản án sơ thẩm quyết định không rõ ràng

Ngày 13/12/1999, cụ Võ Thị Trinh được Ủy ban nhân dân huyện Trà Bồng cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất với diện tích 5.820m², thửa đất số 01, tờ bản đồ số 6, xã Trà Bình, huyện Trà Bồng, tỉnh Quảng Ngãi. Quá trình giải quyết vụ án, bị đơn phản tố yêu cầu hủy Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất đã cấp cho cụ Trinh.

Bản án dân sự sơ thẩm chấp nhận yêu cầu chia di sản thừa kế của nguyên đơn, chia thửa đất thành hai phần cho những người thừa kế nhưng không chấp nhận yêu cầu phản tố của bị đơn hủy Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất là mâu thuẫn; không tuyên các bên được quyền liên hệ với cơ quan chức năng để được

cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng phân đất được chia là thiếu sót.

Những vi phạm, thiếu sót nêu trên của Tòa án cấp sơ thẩm, Tòa án cấp phúc thẩm không thể khắc phục được nên phải hủy bản án sơ thẩm để giải quyết lại.

Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng thông báo để Viện kiểm sát nhân dân địa phương trong khu vực nghiên cứu, rút kinh nghiệm nhằm nâng cao chất lượng công tác kiểm sát giải quyết các vụ án dân sự./.

Nơi nhận:

- Đ/c Tiến PVT VKSNDTC (để b/c);
- Vụ 9, VC1, VC3, Vụ 14, VP VKSNDTC;
- VKS 12 tỉnh, TP. trong khu vực;
- Lãnh đạo VC2;
- Trang tin điện tử VC2;
- Lưu: HSKS, V2, VP VC2. ✓

TL. VIỆN TRƯỞNG
VIỆN TRƯỞNG VIỆN 2

[Handwritten signature]

Trần Thanh Tuấn